

TAMPERELAINEN

Tamperelaisten äänenkannattaja ● 49. vuosikerta

Rajaportin saunalla Pispalassa on vietetty satavuotisjuhlaviikkoa. Torstain Seniorisaunalla kylpijöitä ja muuten vain istuskelijoita viihdytti tubaduuri Ilmo Korhonen. Nuottitelineen takana seisoo saunayhdistyksen puheenjohtaja Miisa Koskimies.

Rajaportin sauna täytti 100 vuotta

Suomen vanhimman yleisen saunan perusasiat ovat kunnossa, tinurin kämpän laittoa mietitään

JARI NIEMELÄ
TEKSTI JA KUVA

Maan vanhin toimiva yleinen sauna, Rajaportin sauna viettää tänään 100-vuotisjuhliaan. Sauna on 1990-luvun alun kaavakiistojen jälkeen vakiinnuttanut asemansa ja kävijämäärät ovat lievässä nousussa. Viime vuosina myös nuorempi väki on löytänyt "Pispalan helmen".

– Valtaosa kylpijöistä on Pispalasta, mutta myös muualta on paljon kanta-asiakkaita. Parikymppiset opiskelijapopukat on uusi kävijäryhmä, johtuneeko sitten siitä, että maanantaina saunominen on halvempaa. Teinit pysyttelevät kyllä poissa, kertoo noin 350 jäsentä kokoavan Pispalan saunayhdistyksen puheenjohtaja **Miisa Koskimies**.

– Saunan perusasiat ovat kunnossa. Kiinteistönomistajana kaupunki osallistuu suurempiin remontteihin. Silti toivoisi kaupungilta enemmänkin tukea, onhan sauna imagoltaan varsin verraton Tampereelle.

– Remontin tarvetta on koko ajan. Saunan takana oleva vanha tinurin kämpä pitäisi kunnostaa, nyt se on romuvarastona.

Paraikaa Rajaportilla saneerataan kahvilarakennusta. Kahvila laajenee, kun talon keskimäinen asunto yhdistetään siihen. Kolmanteen jää hieroja.

Kymmenen viime vuoden aikana tapahtui paljon positiivista

Satavuotisjuhlissa julkistetaan myös

”

**Saatais Saddam ja Bush
mukaan lavolle,
niin huominen voisi olla
paljon valoisampi**

– **Tauno Saarinen 31.3.2003
saunan vieraskirjassa**

viides ja samalla uudistettu laitos teoksesta *Puhrasta tuli*. Ensimmäinen painos julkaistiin 90-vuotisjuhlissa, ja nyt Rajaportin saunan tarinat on päivitetty syksyyn 2006. Kirja on **Sanna Kivimäen** ja **Marianna Laihon** käsialaa.

– Kymmenessä vuodessa on tapahtunut paljon. Sauna saatiin suojeltua kaavalla lokakuussa 1996 ja sisäpihalla

oleva Ompelian talo korjattiin 1996-98. Saunan kahvila avattiin 1999, ja on todettava, että kahvilasta haaveilu ja suunnittelu on paljon helpompaa kuin sen ylläpito, tuumaa **Marianna Laiho**, eräs saunayhdistyksen perustajista vuodelta 1989.

Saunan viereistä valkoista asuinrakennusta sanotaan Ompelian taloksi syystä että sen viimeinen vuokralainen ennen perusteellisia remontteja oli eräs ompelijarouva. Hänen ovessaan luki oikeasti kyltti *Ompelia*.

Säilyttävä kaava oli merkittävä käännekohta saunan historiassa

Rajaportin saunakorttelin korjauksia on rahoittanut Tampereen kaupunki, mutta myös yksityiset lahjoittajat. Töitä on tehty virkatyönä, talkoilla sekä työllisyys- ja oppilaitoskurssien myötä.

– Viime vuosien aikana myös kiuas on korjattu sekä saunan sisätilat ja lauteet maalattu. Ja saunapäiviä on lisätty. Sauna on itse asiassa ryhtynyt työnantajaksi yhdelle ihmiselle!

Laihon mukaan Rajaportti pääsi nousukiitoon sen jälkeen, kun vanha purkutuomio purettiin 1996. Museo-toimen puoltamalla kaavamuutoksella säilytettiin koko saunakortteli.

– Se on ollut kaikkein tärkein asia, koska sen jälkeen on voitu suunnitella tulevaisuutta vapaammin. Alkuaikojen kotikutoinen puuhastelu on myös muuttunut vaativammaksi ja ammattitaitoiseksi toiminnaksi. Silti talkootyötä tehdään koko ajan.

RAJAPORTILLA LÖYTYELLÄÄN

- entinen Mooses Hermannin Lahtisen sauna, rakennettu vuonna 1906
- kylmillään pari vuotta 1980-luvun lopussa
- Pispalan saunayhdistyksen hoiviin 1989
- vuosittain noin 13 000 kylpijää, naisia kolmasosa
- avoinna ma ja ke 18-22, pe 15-21, la 14-21
- saunamaksu 1-5 euroa / tilausauna järjestyy
- saunakorttelin omistaa Tampereen kaupunki
- <http://mansetori/uta.fi/pispala/yhdistykset/saunayhdistys>